

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
negyedére 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
Korá s kizáratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttári közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Az új törvényszékek.

A múlt év vége felé újságközleményekben, szegediekben is, hirtelt, hogy **S z é k e l y** Ferencz dr. igazságügyminiszter a szegedi törvényszék kettéválasztásának eszméjével foglalkozik, miután a szegedi törvényszék területi kötelekét tudnagynak találja. Az akkori hírlelésre a szomszédos, Hódmezővásárhely törvényhatósága azonnal megmozdult, hogy Hódmezővásárhelynek reklamálja a Szegedből kihajthatandó törvényszéki részt s a város akkor ez ügyben küldöttséget is menesztett a kormányhoz, fölkérve annak vezetésére **C i c a t r i c i s** Lajos dr. vásárhelyi főispánt, aki vármegyéneknek is főispánja.

Akkor, ennek a hatása alatt, bár nem tudom, jart-e tényleg törvényszék-kérő küldöttség Vásárhelyről a kormányhoz és ha jart: azt a küldöttséget főispánunk vezette-e, vagy nem, — akkor, mondom — lapunk két vezető cikke foglalkozott behatóan ezzel a kérdéssel, melyek megdönthetetlen okfejtéssel vitatták, hogy a szegedi törvényszék kettéválasztása esetén Szenteset, mint megyeszékhelyt illeti meg elsősorban, a törvény rendelkezései szerint is az új törvényszék és nem Hódmezővásárhely, ahol — e városnak közvetlen szegedi szomszédosága mellett, — semmi értelme sem volna egy új törvényszék létesítésének.

De nem csupán akkor, — sokkal korábban, semmint a szegedi törvényszék kettéválasztásának hivatkozott híre a lapokban kísértett, is követeltük mi lapunkban, hogy Szentesen mindama önálló állami intézmények mielőbb létesítsenek, a melyek városunknak a megyeszékhely-jellegét a valóságban és a szó teljességében megadnák, — nevezetesen: a külön törvényszék, külön pénzügyigazgatóság és külön tanfelügyelőség; sőt rámutatunk már akkor arra, hogy **L u k á c s** László pénzügyminiszter, **C s a t ó** Zsigmond főispánja és **S z é l l** Kálmán miniszterelnöksége idejében, az akkor volt főispán érélyes közbenjárására, mint a Széll-kormányának is pénzügyminisztere, a külön, önálló csongrádvármegyei pénzügyigazgatóság létesítésére már ígéretet is tett.

Közvetlenül a legutolsó országos képviselőválasztás után állítottuk fel lapunkban ezeket a Szentes város jogosan, törvény szerint megillető kö-

vetelményeket, egyúttal mint a legközelebbi jövőben megvalósítandó munkaprogramját a képviselőválasztásban győztes pártnak, amelynek — szerintem — a város egyetemével szemben ma is fennálló erkölcsi kötelessége az, amivel a választóharcot felvette, amire kötelező ígéretet tett, — hogy: „mindent Szentesért!” minden lehetővé téht azért, hogy Szentes megyeszékhely-jellegét ne csupán a vármegyeház, ne csupán a vármegye központi igazgatásának ittlétele adja meg, hanem teljessé s nem pusztán papírmassé-szerűvé tegyék azt a megyeszékhely törvényes attribútumainak: törvényszéknek, pénzügyigazgatóságnak, tanfelügyelőségnek létesítése.

Ezek közül a törvényszék-kérdés ma ismét aktuálisá vált az által, hogy Csanád vármegyéből, **J u s t h** Gyula országgyűlési képviselő és **N á v a y** Lajos képviselőházi alelnök vezetésével mellett egy küldöttséget a múlt hetekben úgy a miniszterelnöknél, mint az igazságügyminiszternél egy Makón létesítendő új királyi törvényszék érdekében.

Semmiképpen nem vitatom Makónak, mint Csanád vármegye székhelyének egy új törvényszék létesítése tekintetében Szenteset, mint szintén megyeszékhelyvel azonos jogát; de már előre is, mielőtt még a szegedi törvényszék kettéválasztásának ügye illetékes helyen, tehát a kormányhoz aktuális napikérdéssé válnék, szükségesnek tartom nyomatékosan hangsúlyozni, hogy — mivel arról aligha lesz valamikor szó, hogy egyszerre kapjon Csanád vármegye is, Csongrád vármegye is külön-külön törvényszéket, miután ez a szegedi törvényszéknek nem kétféle hane. **háromfél** választás feltételeznél, — territóriális közeledésű geográfiai szempontból mindenképpen Szenteset, vagyis Csongrád vármegyét illeti az elsőség Csanád vármegyével és Makóval szemben s éppen ezért a két vármegyének királyi törvényszékhez való jussa még sem tökéletesen azonos. Nem tökéletesen azonos, azért, mert míg a Csanád vármegyében levő három járásbíróig mindegyike: a makói, a nagylaki és a battonyai egyformán elsőrangú vasúti összeköttetéssel bír az arad-csanádi vasúttal révén a szegedi törvényszékhez, mely a lehető legkisebbre redukált idővesztéssel teszi lehetővé az ezen vármegyébeli jogkereső közönségnek a szegedi törvényszékben való megje-

lenést, addig a vármegyénkbeli két járásbíróigot, a szentesit és a csongrádit egyaránt, megnyomorított közlekedési politikával beállított vicinálisok kötik össze Szegeddel, a melyek révén a törvényszék jogsegélyt igénylő közönség ehhez a jogsegélyhez csak a képzelhető legnagyobb idővesztéssel jut ma és fogna jutni mindenkor, mert hogy ezeken a vicinálisokon belátható időn belül meggyorsíttassék a közlekedés: erről álmódolni sem szabad. E mellett egy Szentesen felállítandó törvényszék kötelekébe volna beosztható, a szentesi és csongrádi járásbíróigokon kívül, közvetetlen közelségük és jó vasúti összeköttetésük folytán a kunszentmártoni és orosházi királyi járásbíróig is a nélkül, hogy ezzel akár a gyulai, akár a szolnoki törvényszéknek jogszérem ennék. Míndszentet, mint járászékhelyt, is illeti egy járásbíróig — ez az 5 járásbíróig pedig együtt föltétlenül több joggal igényelheti a külön új törvényszéket, Szentes székhelyvel, mint ahogyan azt Makó igényli, ahol egy esetleg létesítendő törvényszék kötelekébe, geográfiai fekvésénél fogva alig sorolható több, a vármegyében ma meglévő három járásbíróig.

Hogy az igazságügyi kormány tényleg foglalkozik — a jogszolgáltatás országos territóriális rendezése és új törvényszékek felállításának eszméjével, — ez kétségbevonhatatlanul kitűnik a makói deputációnak adott miniszteri válaszokból és éppen ezért nem is akarok ezúttal foglalkozni egyik szegedi lapírtásunkkal, a Szegedi Naplónak július 28-ki száma vezető cikkével, amely e kérdéssel foglalkozva lelkisínlyi, lesajnálja úgy a makói, mint a szentesi törvényszék-aspirációit, sőt ez utóbbit neveltségessé is szeretné tenni.

A mi törekvéseinket, jogos követeléseinket, azok megvalósítására irányuló munkánkat ezek a szegedi izetlenkedések gátolnák nem keresztetetik. De hogy kitűzött célunkhoz eljussunk, ehhez nem elég: ezekkel a kérdésekkel hirtlapilag, akadémikusan foglalkozni. Dolgozni, fáradni, lankadatlan kitartással küzdeni kell e célok érdekében elsősorban azoknak, akiket a közbizalom megfelelő vezető állásba emelt. Mindenekelőtt és mindenekelőtt pedig a legmagasabb tökélyre kell sürögés emelnünk azokat a kultúrintézményeinket, — főgimnáziumunkat, névelésünket szolgáló polgári

leányiskolákat, amelyeknek idefel-
léstése után joggal hivatkozhatunk
majdan arra, hogy a törvényes al-
pon követelt állami intézmények it-
létesítése folytán ideköltöző s által-
ában az értelmiséghez tartozó családok
egy fia, mint leánygyermekük nevel-
tésének mintaszereit feltételeit talál-
ják meg nálunk.

Igy fellegyerkezve, és így is csak
kittartó munkánk, eredménytelen után-
járással fogunk célt érni, másként soha.

Bánfalvi Lajos.

**Ötvenezer korona államsegély szen-
tési népházakra.** Cicatricis Lajos dr.
főispán által ösztönözve, aki mindenütt és
mindenben kivesszi magának a munka orosz-
lanságát, ahol és amikor valamely nép-
jölési, szociális érdekű intézményt kell nálunk
megmozdítani és keresztülvinni, — Szentes
város képviselőtestülete még a múlt évi
egyik közgyűlésén elhatározta, hogy a kül-
területi állami népiskolákkal kapcsolatosan
népházakat létesít és erre államsegélyt kér
a földmivélségi miniszertől.

A népházak rendeltetése, tömören ösz-
szefoglalva: hogy azokban a tanyavilág la-
kosságra üres óráiban olvasgatni, eszmét
cserélni összejöfőin, mely célból a népház
tagas övszeremmel, ebben könyvtarral,
hírciappokkal, gazdasági szaklapokkal rendel-
kezik. E teremben tartanak téli időben népies
felolvasásokat. Rendeltetése továbbá, hogy
ugyanaz a lakosság ott kapja meg a postán
cimére érkezett s ott adja le általa a posta-
val továbbítani célzott leveleit. A népházban
történeti aztan a járulatok kiállítása s akinek va-
lamit venni vagy eladni szándéka, azt ugyan-
ott meghirdetheti. Szóval, a népház egy-egy
külterületi kultúrközpont.

Ilyen népházakat akar Szentes, tanyai
lakossága érdekében, mindegyik külterületi
állami népiskolával kapcsolatban egyet-
egy, összesen tehát fokozatosan tizenötöt létesí-
teni s ezekre kért, a létesítendő népházak
tervezésének és költségvetésének felcso-
lásával, megfelelő államsegélyt a földmivélsé-
gi kormánytól.

A kérelemnek buzgó, odaadó támoga-
tója volt Cicatricis Lajos dr. főispán,
aki a népházak létesítésében kell, hogy szoci-
ális törekvései egyik legszebb diadalát lássa
és hogy milyen eredményes volt az ő pár-
toló felterjesztése és fáradságtalan utánjá-
rása, kitűnik ez abból, hogy Scrényyi
Béla gróf földmivélségi miniszter reményen
fölül, egyszerre mind a 15 népház létesíté-
sére ad meg örméssel 50000 korona állam-
segélyt, amire névze a következő leiratot in-
tette a főispánhoz:

Múlt évi december hó 25-én 451. sz. alatt
kelt felterjesztésre értesítem Méltóságodat,
hogy Szentes város képviselőtestületének a
város külterületén levő állami népiskolákkal
kapcsolatban tervezett Tanyai Népház-
ra vonatkozó javaslatát a magam részéről is
célszerűnek tartván, — azt elfogadom.

Hajlandó vagyok a bemutatott és gaz-
dasági műszaki hivatalom által felülvizsgált,
és helyesbített tervek és költségvetések
alapján felépítendő (15) tizenöt Népház költsé-
geire a folyó és az 1912. évi folyamán
(50000) ötvenezer korona áll-
amsegélyt és pedig a jelzett összeg
felét a folyó évben, az összeg másik felét a
jövő, 1912. évi folyamán engedélyezni ab-
ban az esetben, ha kellő módon biztosítva

fogom látni, hogy ezen államsegélyből épült
népházi helyiségek kizárólag Népház céljaira
fognak szolgálni, továbbá ha Szentes város
kötelezettséget vállal arra nézve, hogy amennyi-
nyiben a Népházak helyiségei nem a meg-
jelölt célokra használatnak, a kiutalványoz-
tott államsegélyt visszafizeti.

Megjegyzem, hogy a m. kir. vallás- és
közoktatásügyi miniszter úr cz ügyben 144898
— 1910. szám alatt kelt, hozzám intézett át-
íratában arról értesített, hogy Szentes város
külterületén levő állami népiskolákkal kap-
csolatban tervezett Népházak létesítését ös-
tvenezer tudomásul veszi és a maga részéről
hajlandó lesz, ha azok szükségese felmerülne
és lehetősége fennforog, az iskolatellék meg-
felelő részét e célra átengedni és a tanítókat
a népházakban kifejtendő külön tevékenység-
gükért érszékelt díjazásban részesíteni.

Feikérem Méltóságodat, hogy a fenti-
ekről Szentes város képviselőtestületét azzal
sziveskedjék értesíteni, hogy a Népházak
építésére engedélyezett államsegélyt a Néphá-
znak a bemutatott és gazdasági műszaki
hivatalom által felülvizsgált, illetve módosít-
ott tervek és költségvetés szerint való fel-
építése után fogom kiutalványozni.

Felkérem végül Méltóságodat, hogy a
Népházak működésére vonatkozó szabályza-
tot szintén elkészíttetni és jóváhagyás végett,
annak idején hozzám felterjeszteni szives-
kedjék.

Ha tudjuk, hogy az ez évi állami költ-
ségvetésben a egész országban létesít-
endő ilyen népházakra csak 100000 korona
hitel áll a miniszter rendelkezésére, aminek
ime a felét, — vagy ha két évre elosztjuk
is — a negyedét adja a miniszter államse-
gélyként csupán a 15 szentesi népháznak,
csak akkor bőségszerűen fel igaz érteke szer-
int Cicatricis Lajos dr. főispánnak a
népjölési s a népmivélségi előmozdítása ér-
dekében kifejezett fáradságtalan munkáját és
azt a nagy jóakaratot, mely a földmivélsé-
gi miniszternek fentközlött leiratában váro-
sunk iránt megnyilatkozott.

Amikor igaz örméssel, halásan ismerjük
el úgy főispánunknak városunk iránt való
megleg érdeklődését és a földmivélségi mi-
niszternek hozzák való szives jóakarátát
együttal buzditó példaként állítjuk városunk,
vezetői és képviselőtestülete elz ezt a péld-
át annak bizonyítására, hogy ha kellő idő-
ben, kellő nyomatékkal kérünk, akkor fent-
nekünk is juttatnak megfelelő részt az ország
gazdasági és kulturális előhaladására költse-
gvetésileg megállapított állami anyagi eszkö-
zökből.

A miniszter leiratát különben a főispán
azzal tudatta sürgős leiratban Szentes város
előjáróságával, hogy most már a népházak
létesítése érdekében, a miniszteri leirat szel-
lemében haladéktalanul tegye meg a szük-
séges lépéseket.

A közigazgatás.

Németországban akadémiai tanfolya-
mat akarnak rendezsíteni közigazgatási
tisztviselőik számára. A gondolat ebben a
formában körülbelül semmit sem ér; az elő-
adott egyetemi tanároktól ugyanis igen precíz
elméleti oktatásokkal fognak feltűnni, öreg-
blémével eddigi sikereiket. A szabadságos szob-
latudományának újabb megnyilvánulásai
ezek s ahol állt a gyakorlatra, ott azonnal
csodított is mond. A német tudós híres
arról, hogy háromötletes munkát ír a búz-
záról, a szabadban azonban nem tudta meg-
különböztetni a búzát a zabtól. De még csak

a rozstól sem. Erőtt ugyan kár ebben a
nagy megleben Németországba menni, mert
talánunk hasonló tudományokat ideháza is,
amithogy ebbe a kategóriába tartozik mind-
denki, aki a közigazgatási akadémiait örmé-
mel üdvözölvén, hajlandó volna azt magyar
talajra nyomban átültetni. Ha már minden
törvényünket német kaptafora szerkesztették
meg, jobban mondván németből fordítottak le
(mert ezt jelenti az, hogy az éveken át
tanulmányoznak egy kérdést) miért ne le-
hetne a közigazgatásunk is német?

Kétségtelen, hogy a közigazgatás a
mai formájában nem áll azon magaslapon,
amelyen állania kelene, hogy ellenszolgálat-
tást nyerjen a közönség a rea haramió
súlyos terhekért. A terhek növekszenek és
növekszik a tisztviselői létszám is, mert mind
nagyobbakká válnak az igények, anélkül
azonban, hogy kielégített nyírhethének.
Egy katona — beleszámítva a táborsernagyt
től kezdve — a kutyamosóig mindenkit — at-
lag 1000 koronájába kerül éventek a mo-
nárkieknek. Egy tisztviselő pedig — főosztá-
va az arányt a miniszterelnöktől kezdve a fa-
lusi bakterig — 2500 koronába. Amikor a
közigazgatás hibáiról beszél a közvélemény
nem arra gondol, hogy az a tiszviségek kon-
kessziók révén bevalasztott, vagy kivétezt
valaki goromba volt, amiért megzavartak a
pálizását. A kis ügyek aránylag gyors
lefolyasnak Magyarországon, szinte azt le-
het mondani, hogy itt zaklatásnak vannak
kitéve a tisztviselők, mert a felek túrlmet-
lenül sürgetik a hivatalokban azt a név-
változtatási ügyet, vagy illetőségi kérdést is,
amelynek elbírálása a miniszteriiumban késik
mar fél év! — Az igények rendkívül meg-
nőttek ebben a tekintetben és számba
szám ezer akasztás ügyforgalma mellett csak
pillanatnyi jelent, — már megnövekszik az
egyéni hajlandóság előt és panaszokdás-
ra ad okot.

A közigazgatásnak néhány évtized
óta előkelőbb földadatai vannak. Hosszú,
patriarkális stagnálás után rájött ez az or-
szág is különféle kultúrzsűségletek izere
s tudja már, hogy nem csupán a részegen
házatorkoló polgárok kedvéért van szük-
ség az u'cák világítására, hogy a csatornáz-
ás és vízvezeték a népesedési statisztikát
javítja, a halalozásért csökkenti, hogy kö-
vezni kell a tereket és az utcákat, mert
nyugat felé haladva nem taphatja min-
denki magasszaru csizmában a sarat s hogy
ezeken kívül az elmének, a szellemnek is
szüksége van szórakoztató, tanulságos, pihen-
tető intézményekre.

Mindenneknek a helyes beosztása, a sor-
rend létesítésének okos megállapítása teszi
a jó közigazgatást, mert azt el lehet még
valahogyan viselni, hogy egyetlen polgár
dohog, amiért vélt és felette kétes igazsá-
hoz nem jutott hozzá, de az egész ország
jó hírcvett vesztélyeztetni az idegen előtt
a nyílt, büzös árok, meg az éjszaka sötét-
jében való nekvigógódás a falnak. Amelyik
város segít ezeken az állapotokon, az
immár segít is. Mert itt nem elég a jó
szándék, ide nagyon sok pénz kell. A kriti-
ka crejével csak azt a helyet szabad suj-
tani, amelyek anyagi képességei mellett ül
a garason s a melynek a vezetősége gyön-
ge hozzá, hogy az autonómia öntudatára
melyeséges göggel belemertül szent egyszerűsá-
géből a tompa áomból, félrázza s'ha kell
akár kényszerítse a kulturális kötelezettségek
teljesítésére. A magyar városok jelentékeny
része igaz, nagyon szégyen és horribilis
pótadóval dolgozik. Érdemes volna egyszer
kikutatni, hogy mint jött létre ez a nagy
és sok adósság, amikor semmi, de semmi
látható intézmény nem árulja el, hogy a vá-
ros és a falu közötti különbség van! Ami-
kor megszületett az adósság, de porban, pi-
szokban uszik maga a város, sötéttségbe me-
rül éjjel és szellemi sötétség borítja nappal.

Régi generációk után azonban újak
jöttek és nem lehet kihagytak nélkül el-
tételni senkit. A gazdag városok hibája, rend-
szerének tévedése is lehet azazféle. De ezek-
nek előbb van reményük a kibontakozásra,
mint amazoknak, amelyek még erkölcsi tes-

ület formájában sem föltétlenül hitelképesek, hiszen számlalanszor megcsik, hogy egy város csak a kormány giróival kap bankölcsönt.

Ha pedig mindent, de mindent a valamikor megalakotandó városi törvénytől várunk, sok csaldásban is lehet résznk. Épp olyan akadémikus ez a reménység, akárcsak a német ter. Mert a földadta magas'atán álló közigazgatásnak utána kell néznie, milyen helyi értékeket, gazdasági kincseket aknazhat ki. S ha ki tudja aknázni, akkor már nincs panaszra oka, mert ő maga dikál.

Ujdonságok.

Szentes, 1911. augusztus 3.

Egyházmeyi közgyűlés. A Csanád-csongrádi evangélikus egyházmeyje folyó hó 4 én tartja rendes éves közgyűlését. Hász Antal főgondnok és Petrovics Soma esperes ikrelnöke mellett, Szegeden.

— **50 éves jubileum.** Ritka embernek adatik az szerencse, hogy az állatorvosi praxis terén működésének 50 esztendő évfordulóját megérhesse. Ezt a hosszú munkás idôt töltötte be Hufnagel Jakab Teés és Fabiánsebestyén községek községi orvosa a napokban Szent Jakab napján, mely egyúttal az ő nevénapja is még azért is emlékezetes reá nézve, hogy 50 évvel ezelőt, éppen ezen a napon vette kézhez állatorvosi oklevelét is. Hufnagel Jakab pályafutását a néhai gróf Károlyi Ede derekegyházi uradalmában kezdte. Itt szolgált 1881 ig, midön betegsége miatt — a gróf nagy sajnálatára ki kellett lépni. Egy ideig Szelesten mint magánállatorvos működött, majd pár ével később Szentes város választotta meg állatorvosának. Itt egy cikluson át működött, a midön Csongrádvármeyje állatorvosává neveztetett ki. Itt huzamos szolgálat után nyugdíjaztatást kért, de mint nyugdíjast is megválasztotta Magyarország és Fabiánsebestyén község állatorvosának hol mintegy 10 év óta működik. Az öreg jubilás igen szakképzett ember a maga szakmájában, különösen mint löismerő, az egész vármegyében jó hírnévrnek örvend. A helybeli lapok hasábjain is jelentek meg szakközleményei, melyek nagy jártasságra vallottak. Lektötelező előzékeny modora miatt mindenki szereti. A jubilásnapot a családtagjai és barátai körében ülte meg. A magunk részéről is az öreg Hufnagel Jakabnak még számos éveket s erőt egészséget kívánunk.

— **Tisztviselői államségelye.** A belügyminiszter, a pénzügyminiszterium utján Szentes város tisztviselői fizetésének javítására a folyó évre 25.000 koronát utalványozott ki. Az államségely felosztása ugyanazon alapon történt, mint a múlt évben volt. A felosztásnál figyelemstetjük a tanácsot, hogy a miniszteri rendeletek azon kifejezése hogy az államségelyben csak a tényleg működő tisztviselő részesíthető: egyedül is kizárólag, csak a nyugdíjas tisztviselőket érinti, a meny nyiben ezeknek az államségelyhez szines joguk a betegség, vagy egyéb ok miatt tényleges szolgálatot nem teljesíthető tisztviselő, az államségelyre feltétlenül igényvel bírnak.

— **Gerzsán Mari búnei.** Kisteleken szombaton délután exhumáltak. Magai Lajos vizsgálóbírói rendeletére fölbontották két sirt, amelyekben Fulóp János és Lackó Ferenc tetemei porladnak. Az

évek óta lappangó gyanu szerint Gerzsán Maria szülésznő mérgezte el ezt a két embert is. Fulóp János 1898 ban Lackó Ferenc pedig 1905-ben halt el. A halottkém hasbhartyalobot állapított meg mindkettőnél a halal okau. A hasbhartyalobnak és az arzénnek a tünetei azonosak s így tévedhetet a halottkém, aki egyébként orvos.

Tekulics Sándor községi főjegyző tudósítónk előtt ezeket mondotta:

— Gerzsán Mari búne nagyobb mint gondoljak. Evekben át tömentelen ember pusztult el Kisteleken hirtelen halállal gyarus körölmények között. Mindannyiszor a szülésznőt vette gyanuba a község népe, de kétségtelen bizonyítékok sohasem sikerült ellen produkálni. Főtűzőben nagy volt években át a haivaszűletett gyermekek száma is. Annyi bizonyos hogy Gerzsán Mari lelken sok-sok bün szarad.

Németh Mózes csendőrmester azt mondta,

— A nyomozást az ekszhumálás credményig felfüggeszjük. Gerzsán Mari búnéssége kétségen fölül áll. Ez az asszony teljesen megérett a fegházra. A méreg keverési ügyben még nagy meglepetés várható.

Magay Lajos vizsgálóbíró, Dely Károlyi törvénszéki jegyző, Balassa Péter dr. és Gyuritsa Sándor dr. törvénszéki orvosszakértők szombaton délután az egy órai vonattal utaztak ki Kistelekre.

Érdekes, hogy a csendőrségre napról napra érkeznek névtelen levelek, amelyek Gerzsán Maria búneiről számolnak be. Az egyik névtelen följelentés szerint a kisteleki boszorkány nemcsak szűkebb hazájában, hanem Majsán, Sándorfalván, Algódn, Szent-Lászlón és a szegedi tanyakon működött. Magay Lajos vizsgálóbíró természetesen a vizsgálatot abban az irányban is vezeti.

Egy újabb följelentés szerint Gerzsán Mária Szegedre is bejárt, ahol egyik ismerősénél szállt meg s itt fogadta a segegyéret szoruló nőket. A méregkeverő szegedi páciensei többnyire fiatal varró- és gyári lányokból állottak ki, de állítólag jobb családból való nők is fordultak hozzá. A szegedi csendőrség csak akkor indít nyomozást, ha a vadak határozottabb formát öltenek.

— **A termés** a földmívelésügyi minisztérium a napokban tette közzé az ideai termésmről szóló jelentését. A jelentéshez tartozó kimutatásból azt látjuk, hogy a termés, a nosz kivételével, jobb a tavalyinál. Búzából termelt 42,800 mm. (tavaly 40,184.028 mm.), rozs 13,000.000 mm. (13,294.108 mm.), árpa 15,800.000 mm.) (11,676.344 mm.), zab 12,800.000 mm.) (10,262.285 mm.) A jelentés elmondja, hogy a tengeri- és burgonyatermés kilátása, a nagy szárazság miatt nagyon megcsökken, csak a Felvidéken lehet még jó termés, ha lesz idejében elegendő eső. A kerti vetemények sem fejlődhetnek a szárazság miatt, csak ott, ahol tudnak öntözni. A káposztában a nagy szárazságon kívül a hernyók is nagy kárt tesznek. A babtermés előrelihatóan a közepesnél is rosszabb lesz, a komlónak jó volt a nagy melegség, a kender termése elég jó volt, a kukorépán meg segíthetne az eső, a gyümölcstermés azonban, úgy látszik, gyöngye lesz, mert sok gyümölcs megfégcsedik, sok meg a szárazságtól hullik le

a faról. A szőlőtermés sikere is attól függ, hogy lesz-e rövid idő múlva kiadós eső.

— **Fiú az apja ellen.** K. Sándor mind szenti földmies mód nélkül szerette az italt Bizonyskóv megeseett rajta, hogy részegen ment haza és ilyenkor durván bánt a feleségével. Az asszony aztán a fiának panasozta el az apa durvaságot, aki valtig figyelemzette az öreget, hogy hagyjon már fel a botrányos viselkedésével. Egy ilyen alkalommal az apa ráfordott a fiúra: hogy merri őt fegyelmeztetni. Szó szót adott s a vita hevében a fiu megverte az édes apját. A szegedi törvénszék fiatalokor büntetőbíróssáa könnyő testítésért vont a miatt a napokban felelősségre az ifju K. Sándort — akit azonban jogos önvédelem címén fölmentettek.

— **Hármas ikrek.** Mindszenten a közeli napokban Urban Józsefné munkásasszony harmas ikreknek adott életet. A derék asszony, akinek az ura messze, kukbikumában lizad, érezvén a gölya közeledtét, gyermekét elkísérte az ovóába, aztán onnan hazament beszólt a szomszédasszonyjához, megkérni, hogy hívja hozzá rögtön a bába nént. Haza érve, még tüzet rakott és egy fazékban vizet tett föl melegíteni a várt újszülött megfürösztéséhez. Az ezenközben megérkezett segély még a tűz mellett találta a derék anyát, amint éppen akkor fejtette ki a gölya által burokban hozott két cseppseget, akiknek nyomán még egy harmadik került a napvilágra. A gölya két fiu és egy leány gyermekkel ajándékozta meg a szegény kukikos családot. A szapora áldásból azonban csak az egyik fucska élt meg. Egy fiú és a leány a leggyorssabb orvosi segély dacára, hamarosan meghalt.

— **Asztagtűz Sövényházán.** Mátfy Kálmán nyug. várm. főjegyző szokorói bérleti tanyáján július 26-án két asztag búza megégett. A harmadik asztagot csak nagy erőfeszítéssel lehetett megmenteni. A tűz állítólag abból keletkezett, hogy egy átmenő szekér folyjujította a munkások által elejtett egy szal gyulát, amitől a száraz szalma hamar lobot vetett, úgy hogy a két asztag egy pillanat alatt lángba borult. A gabona különben biztosíva volt s így a kár megtérül.

— **A Tisza áldozata.** Bacsa Mária csongrádi 14 éves varróleány még a múlt hónap 25-én délután a Győrös melletti Tisza — részben fűrdőt. E közben valószínűleg a vízfenekén levő gödrök egyikébe lépett, úgy, hogy elcsapott feje fölött az áradat és el is nyelte a szerencsétlen. Holttestét csak múlt hó 28-án találtak meg.

— **Véres szerencsétlenség a cséplésnél.** A múlt hétfőn délután egy eszméletlen tanyai napszámot szállítottak be Sándorfalvára a szegedi közkörházba. A munkásembert Kánya Andrasnak hívják. Kánya Andras a cséplésnél dolgozott Sándorfalva határában. Eteő volt a gépen. Hétfőn délelőt aztán egy vigyázatlan pillanatban Kánya jobbkezze a cséplőgép etetőjének kerekkel közé került, amelyek összeroncsolták. A szerencsétlen napszámos vérbe fagyva, eszméletlenül terült el a gépen és nem is tért magához, csak Szegeden, amikor már beszállították az ottani közkörházba, ahol az öszszszűzött karját amputálni kellett. A vizsgálat azt derítette ki, hogy a véres szerencsétlenség egyedül Kánya vigyázatlansága idézte elő és így a hatóság beszüntette a további eljárást.

— **Vásár a közelben.** Makón a folyó hó 12, 13 és 14-én lesz az ideai nyári országos vásár, amelyre a lábas jószágok kö

zül csak lovak hajthatók föl. Ettől elkülv nitve folyó hó 6-án és 7-én lesz Makón jószágvasár, melyre mindenféle állat szabadon felhajható.

— **Takarmányinség.** A hektek óta tartó szárazság tönkretette a kapasnövényeket. Elpusztul a burgonya, a bab. És elpusztul a takarmány, amelyből az idén megint oly inséges termés lesz, mint hét évvel ezelőt, amikor meg kellett nyitni a határokat és állami pénzen kellett takarmányt vásárolni a pusztulás veszedelmével fenyegetett állatállomány számára. A kitért gabonatermés előnyeit szomorúan ellensúlyozza a rozs takarmánytermés, amely mindestől eltekintve, az idén azért is komoly, mert állatállományunkat fenyegeti. Mi még ma is nyögjük a hét év előtti takarmányinség szomorú következményeit, amikor a gazda kénytelen volt eladni a növénydekkalot. És ha ma húg és állathianyról lehet beszélni, annak főleg az az oka, hogy hét év előtt nem volt takarmány és elpusztult a növénydekk állat. Ha most aztán az idén megint takarmányinség fenyeget és a nagynehézen labralított állattenyésztés, a gazda megint csak kénytelen lesz tudni az állományon, akkor a husvalsg, mely most elviselhetetlen gyötrellemmel nehezedik a fogyasztóközösségre, még borzalmasabb forog folytatódni.

Az új kataszteri birtokivék. Közszemlére kitételeknek határideje a napokban járt le. A 7000 birtokivéből 1900 birtokiv lett az érdekeltek által megtekintve. A téves név bejegyzésektől eltekintve, melyek nyomában elintézését nyertek, az osztálybároszás ellen beadott összesen 97 reklamáció, a melyeket a helyszínen a szegedi m. kir. helyszínelési felügyelőség fog elbírálni. A jelek a tárgyalási hatánapról 8 nappal megelőzőleg, egyénileg fognak értesíteni.

— **Diluvialis Mammuth csontváz.** Lapunk munkatársa Torday Lajos főgimnáziumi tanár, a ki Vezsenyén tölti a vakációt, értesítette lapunk szerkesztőségét, hogy a tiszahajlati csárdánál, Marifü alatt Földvár felé, egy hatalmas Mammuth csontot fogtak ki a Tiszából. A leletről rögtön értesítettük Csallány Gábor muzeumi igazgatót, a ki a helyszínerre még tegnap elutazott, hogy az óriási csontvázakat a Csongrád megyei régészeti múzeum számára birtokba vegye. Az átvételnél Torday tanár is közre fog működni.

— **Kisütőkész figyelmébe.** A hivatalos lap mai száma közli a pénzügyminiszternek rendelését a termelési adó alá eső némely szeszifőzőnek a valóságos termelés szerinti való adózásra kötelezéséről: A rendelet szerint az 1911. évi állami költésgyvetésről szóló 1911 évi XV. törvények 8-ik szakaszában adott fölhatalmazás alapján a termelési adó alá eső szeszifőzők közül egyelőre azok a szeszifőzők, a melyek főzőkészeiüké tányér-alaku főzőüsttel, vagyis olyan főzőüsttel bir, melynek legnagyobb belső átmérője a főzőüst magasságának háromszorosat meghaladja, 1911. év, szeptember 1-től fogva a tényleges termelés szerinti adózásra kötelezettek. A főzőüst legnagyobb belső átmérője hitelesített mérővesszővel történő közvetlen mérés útján állapították meg.

— **A községi faiskolaezelő tiszteletdíjak.** Fölmerült eset alkalmából elvi határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a községi faiskolaezelő a faiskola kezeléséért akkor is jogosult igényt tartani

külön tiszteletdíjra, ha a gazdasági ismételőiskola vezetéseért, is élvez már tiszteletdíja. Ez nem vonatkozik olyan városokra hol rendes fizetéses kertész van.

— **A betegsége miatt szolgálatképtelen Kovács István** tűzoltó helyett Kovács Sándor önkényes tűzoltót alkalmazta ideiglenesen a polgármester.

— **Viszonteladók.** Múltányos olcsó árért vásárolhatnak mindenféle papíros írószert továbbá papírzsákokat, pergament hólyag és szekrény papírokat, valamint szentesi és különféle képes levelező lapokat, Szilagyi Dezsőnél a Petőfi szálló épületében.

Felelős szerkesztő: **BANFALVI LAJOS.**
Kiadótalajdonosa: Szentes és Vidéke könyvnyomda

Pályázati hirdetmény.

Szentes r. t. város által fenntartott alsófoku iparos tanonciskolánál újabb 3 éves ciklusra — a következő állásokra ezennel pályázatot hirdetnek:

1. Egy igazgatói állás, évi fizetése 200 azaz kettő száz korona.
2. 7 rendes óraadói állás, heti 4 órai előadással, fiz. fejenként 300 azaz háromszáz korona.

3. 2 rajztanítói állás vasárnaponként hat órai előadással; fiz. fejenként 450 azaz négyszázötven K.

4. egy rajztanfolyam vezetői állás vasárnaponként 3 órai előadással; fiz. 200 azaz kettőszáz K.

Felhívom azon tanérfiakat, kik bármelyik állásra pályázni óhajtanak, hogy ez iránti kérvényüket hozzám f. évi aug. 10 ig adják be.

Szentes, 1911. júli 31. 2—1

Balázsovits Norbert
ip. tan. biz. elnök.

Gyakorlott

cipőfelsőrész-tűző

állandó alkalmazásra. 50 korona havi fizetéssel fevéttetik: 3—1

Feiner Herman és fia cégnél

Hódmezővásárhelyen.

Gazdasszony

állandó alkalmazásra kerestetik pusztára, nőtlen gazdatiszthez. Jó főzéshez és baromfitenyésztéshez értenie kell. Durvabb munkáktól teljesen ment. Csakis csinos, 30 évesnél nem idősebb gyermektelen özvegyasszonyok vagy leányok írhatnak, e lap kiárhívatalkban meg tudható címe.

Mindenféle

nyomdai munkák a legolecsobban készülnék a

•SZENTES és VIDÉKE,
könyvnyomdáján.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

H A Ö N

egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munkateljesítményű

mótoros cséplőkészletet elnyús árban
kedvező fizetési módozatokkal teljes szavatosság,
gal, beszerezni óhaj, ugy forduljon megkeresséssel

SZÜCS ÖDÖN

Budapest. VI., Nagymező-útca 66.

szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalat, mely cég felszólításra árjegyzéket és költségvétést díjmentesen meg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pályázati hirdetmény.

VENDÉGLŐSI ÁLLÁSRA.

A Szentesi ref. kőr igazgatósága határozatahoz képest, a kőr helyiségében gyakorlandó korlátolt italmérés és ezzel kapcsolatos teendőket végzésére pályázatot hirdetnek és felhívom a vállalkozni kívánókat hogy ebbeli ajánlataikat a kőr igazgatósághoz címzve hozzám f. évi aug. 1-ig adják be.

A feltételek Dósa Sándor kőri jegyző urnál tuhatók meg.

Szentesen 1911 július 15

Horváth Jenő
ref. kőr igazgató.

A romai katolikus templom közelében, az aszfalt út mentén, teljesen újonnan építendő házam; áll. egymásba nyíló 3 utcai szoba, 1 üvegezett zárt folyosó, 1 fürdőszoba, konyha, élekmara, pince és egyéb szükséges melék épületek, irtési kut és villany bevezetéssel, 200 négyzetgöl udvar, kert használatfal 1912. év május 1-től haszonbérbe kiadó. Érdeklődők írjanak a kiadóba.

Egy jó fiú

ki legalább is 2 gimnáziumot végzett

tanulóknak felvétetik
lapunk könyvnyomdájában.

